

Sygn. akt IV KK 349/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Bożeny Góreckiej,
w sprawie **K.K.**

obwinionego z art. 98 k.w. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 26 października 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 27 marca 2020 r., sygn. akt II W (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.;**
- 2. w pozostałym zakresie kasację oddala uznając ją za oczywiście bezzasadną;**
- 3. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne w części dotyczącej pkt 2 obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

K.K. stanął pod zarzutem popełnienia trzech wykroczeń:

1. w dniu 3 grudnia 2019 roku około godz. 18:00 w Z. pod numerem 1, powiat wielicki, woj. małopolskiego, poza drogą publiczną, kierując pojazdem marki V. o nr rej. (...) wykonując manewr cofania, najechał na zaparkowany pojazd marki O.o nr rej. (...), w którym znajdowali się kierowca i pasażer, czym stworzył realne zagrożenie dla ich życia i zdrowia,
tj. o wykroczenie z art. 98 k.w.;
2. w dniu 3 grudnia 2019 roku około godz. 18:00 w Z., na drodze publicznej, kierował pojazdem marki V. o nr rej. (...) nie posiadając do tego wymaganych uprawnień,
tj. o wykroczenie z art. 94 §1 k.w.;
3. w dniu 3 grudnia 2019 roku około godz. 18:00 w Z., na drodze publicznej, kierował pojazdem marki V. o nr rej. (...), znajdując się stanie po użyciu alkoholu
tj. o wykroczenie z art. 87 §1 k.w.;

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 marca 2020r. w sprawie II W (...) obwiniony został uznany za winnego popełnienia opisanych wyżej wykroczeń i za to na mocy art. 98 k.w. w zw. z art. 9§2 k.w. i art. 24§1 i 3 k.w. wymierzono mu karę grzywny w wysokości 2.000 zł.

Orzeczenie to uprawomocniło się nie zaskarżone przez żadną ze stron.

Kasację od tego wyroku na niekorzyść obwinionego wywiódł Prokurator Generalny i podniósł w niej zarzuty:

I - rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93§2 k.p.s.w., polegającego na przyjęciu, iż okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, konsekwencją czego było wydanie wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie zarówno wina, jak i okoliczności zarzucanego obwinionemu czynu z art. 94§1 k.w. budziły poważne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie w celu wyjaśnienia wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności;

II - rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 9§2 k.w. i art. 87§3 k.w., polegające na:

- wymierzeniu obwinionemu łącznej kary grzywny za trzy pozostające w zbiegu realnym wykroczenia z art. 87§1 k.w., art. 94§1 k.w. i art. 98 k.w. na podstawie przepisu nieprzewidującego najsurowszego zagrożenia, a mianowicie art. 98 k.w. zamiast art. 87§1 k.w.,

- zaniechaniu orzeczenia wobec obwinionego obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, w sytuacji uznania go za winnego popełnienia wykroczenia z art. 87§1 k.w.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego zasadna jest w zakresie opisanym w jej pkt II, w pozostałym zakresie (pkt I) jest oczywiście bezzasadna.

Jak wynika z uzasadnienia kasacji opisane w jej pkt I okoliczności czynu, które nie zostały w dostatecznym stopniu wyjaśnione, sprowadzają się do przyjęcia, iż czyn przypisany obwinionemu w pkt 2 wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 94§1 k.w. nie zaś przestępstwa z art. 180a k.k.

Pogląd ten jednak jest ewidentnie błędny. Wszak wskazany przepis Kodeksu karnego jednoznacznie wskazuje, że sprawcą przedmiotowego czynu może być tylko osoba, która „*na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, prowadzi pojazd mechaniczny, **nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami***”. Występek ten może popełnić zatem tylko osoba wobec której taka decyzja zapadła i tylko w okresie na jaki cofnięto jej uprawnienie do kierowania pojazdami. Pogląd taki jest już ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego – vide: wyroki SN z dnia 20 listopada 2020r. w sprawie V KK 429/20, czy z dnia 23 lutego 2021r. w sprawie V KK 541/20 i in.

Opisana wyżej sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, ponieważ okres, na który pozbawiono obwinionego uprawnień do kierowania pojazdami, upłynął 24 maja 2016r. (k.14), niniejszy zaś czyn popełniony został w dniu 3

grudnia 2019r. Fakt, że obwiniony nie starał się o ponowne uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, ani okoliczność, iż był on świadomy tego, że prowadzi samochód bez wymaganych uprawnień, nie mają wpływu na zakres jego odpowiedzialności. Istotą tej jest bowiem nie zastosowanie się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, a więc złamanie tego zakazu. Skoro obwiniony nie złamał zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych to popełniony czyn winien być zakwalifikowany z art. 94§1 k.w., nie zaś jako przestępstwa z art. 180a k.k. Jego sytuacja nie różniła się bowiem od sytuacji osoby, która nigdy nie uzyskała prawa jazdy. Surowsza odpowiedzialność – za przestępstwo – związana jest tu nie tyle z samym faktem prowadzenia pojazdu bez uprawnień, co ze świadomym złamaniem zakazu wydanego przez sąd lub inny uprawniony organ. Mamy tu zatem do czynienia z zupełnie innym dobrem chronionym niż w przypadku wykroczenia, które ma na celu jednak głównie dbanie o bezpieczeństwo ruchu na drodze publicznej.

Stąd oczywista bezzasadność tego zarzutu.

Odmienne wygląda sytuacja co do drugiego z postawionych w kasacji zarzutów. Jest on w pełni zasadny.

Błędnie Sąd przyjął bowiem, że najsurowszym przepisem w oparciu o który wymierzyć należy karę za zbiegające się wykroczenia (art. 9§2 k.w.) jest art. 98 k.w. przewidujący karę grzywny albo nagany, w sytuacji gdy art. 87§1 k.w., na podstawie którego K.K. również został skazany omawianym wyrokiem, przewiduje sankcję w postaci kary aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 złotych. To ten zatem przepis powinien stanowić podstawę wymiaru kary w niniejszej sprawie.

Zasadnie podniesiono również w kasacji i to, że zaskarżony wyrok nie zawiera rozstrzygnięcia o zakazie prowadzenia pojazdów, choć było ono obligatoryjne na podstawie art. 87§3 k.w.

Mając na uwadze powyższe, należało w następstwie częściowego uwzględnienia kasacji uchylić zaskarżony wyrok, choć uchylenie to wystarczające jest w części dotyczącej kary, a nie jak wnioskował skarżący co do całości zaskarżonego wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien w sposób prawidłowy orzec wobec obwinionego K.K. karę za zbiegające się wykroczenia

stosując art. 9§2 k.w. oraz orzec obligatoryjny przy skazaniu z art. 87§1 k.w. środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Kierując się omówionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.